

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Delbetänkandet Resurseffektiv användning av byggmaterial (SOU 2018:51)

N2018/04684/BB

Sammanfattning

Konkurrensverket har inget att invända mot förslaget om att regeringen bör verka för en reglering om innehållsförteckningar för byggprodukter eftersom en sådan förteckning påverkar samtliga verksamma byggmaterialföretag inom EU.

Förslaget är konkurrensneutralt eftersom samma krav på information om innehåll ställs på alla företag som omfattas av byggproduktförordningen, till skillnad från t.ex. nationella särkrav. I förlängningen kan det möjliggöra införande av en europeisk loggbok för byggmaterial. Konkurrensverket anser att det är viktigt att det bör utvecklas verktyg och system som underlättar för mindre företag som tillverkar komplexa produkter att upprätta och lämna innehållsförteckningar. Konkurrensverket har inget att invända mot förslaget att regeringen bör uppdraga åt Verket för innovationssystem (Vinnova) att bidra på olika sätt till att driva utvecklingen av resurseffektiva byggmaterial.

Utredningen

Kommitténs uppdrag i detta delbetänkande har varit att utreda behovet av styrmedel för att minska miljöpåverkan inklusive minskad spridning av särskilt farliga ämnen under byggprocessen. För att möta detta mål lägger kommittén fram två förslag.

Innehållsförteckningar för byggprodukter syftar till att på lång sikt skapa förutsättningar för en resurseffektiv byggmaterialanvändning inom Sverige och EU. Kommittén föreslår att regeringen bör föreslå Europeiska kommissionen (kommissionen) att utarbeta förslag till Europeiska unionens råd (rådet) och Europaparlamentet om krav på innehållsförteckningar för byggprodukter i artikel 6.5 i EU:s byggproduktförordning. Detta då nationella krav på information om byggprodukter som påverkar villkoren för att saluföra sådana byggprodukter inte

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-7001600
Fax 08-245543
konkurrensverket@kkv.se

www.konkurrensverket.se

vore tillåtna. Reglering med krav på innehållsförteckning för byggprodukter behöver därför ske på EU-nivå.

Förslaget syftar till att tillsammans med den av Boverket föreslagna loggboken bilda ett komplett system för spårbarhet av byggprodukter och deras innehåll. Innehållsförteckningar för byggprodukter ger förutsättningar för att produkterna ifråga kan återanvändas och återvinnas i högre utsträckning i stället för att bli avfall. Utredningen bedömer att nyttan av att ha information om innehållet i byggprodukter därför kan bli hög i framtiden och att totalkostnaderna för byggande kommer bli lägre på lång sikt.

Det andra förslaget är att regeringen bör uppdra åt Verket för innovationssystem (Vinnova) att från och med 2019 bidra på olika sätt till att driva utvecklingen av resurseffektiva byggmaterial. Detta förslag syftar inte i första hand till att möta något av de två hinder som kommittén har identifierat (brist på information om innehåll i byggprodukter och brist på ekonomiska incitament att återanvända och återvinna byggprodukter), utan till att driva en utveckling för att initiera mer resurseffektiva byggmaterialval i byggsektorn.

Konkurrensverkets synpunkter

Konkurrensverket har inget att invända mot utredningens bägge förslag.

En innehållsförteckning skulle påverka samtliga verksamma byggmaterialföretag inom EU. Ett genomförande av förslaget riskerar därmed inte att ha samma negativa påverkan på konkurrensen som nationella särkrav. Utgångspunkten är att en sådan reglering är neutral i den meningen att samma krav på information om innehåll ställs på alla företag som omfattas av byggproduktförordningen. Det kan bidra till ökad transparens, riskreducering och leda till utveckling av byggprodukters kvalitet och minska deras miljöpåverkan. Det kan också ge en mer heltäckande och ändamålsenlig lagstiftning vad gäller innehållet i byggnader och byggprodukter vilket möjliggör införandet europeisk loggbok.

En innehållsförteckning kan på kort- och medellång sikt vara kostnadsdrivande. Konkurrensverket har i flera rapporter pekat på att de snabbt ökande byggmaterialkostnaderna hämmar bostadsbyggandet.¹ Prisökningarna på byggmaterial kan bero på bristande konkurrens, men också på ökade samhällskrav och krav för certifiering och märkning. Den föreslagna regleringen kan öka byggmaterialkostnaderna eftersom administrations- och inköpskostnader kan öka för många företag. Hur det påverkar byggmaterialpriserna beror bland annat på hur efterfrågan ser ut och på hur väl konkurrensen fungerar på den aktuella produktmarknaden.

¹ Se bl.a. Konkurrensverket (2018), *Bättre konkurrens i bostadsbyggandet En uppföljning av utvecklingen 2015–2018 samt en kartläggning av fortsatt utredningsbehov*, rapport 2018:7.

Konsekvenserna

En innehållsförteckning kan också få olika effekter på företags verksamhetsförutsättningar beroende på hur deras produktions- och leverantörskedja ser ut. Utredningens enkätundersökning visar att det råder delade meningar bland byggföretagen om det bör vara lagkrav på innehållsförteckning för byggprodukter, vilket kan bero på vilka produkter de tillverkar och hur deras värdekedja är organiserad. En innehållsförteckning kan, som utredningen påpekar, framför allt ha en negativ påverkan på mindre företag som tillverkar komplexa produkter med många underleverantörer. Det är därför viktigt att säkerställa att hänsyn tas till hur konkurrensen fungerar på de olika produktmarknaderna och att förslaget utformas så att det inte har negativ inverkan på de små och medelstora företag som berörs av regleringen. Det bör därför utvecklas verktyg och system som underlättar bland annat informationsinhämtning för leverantörregistrering av innehåll och stöd för att upprätta och lämna innehållsförteckningar.

Konkurrensverket har inget att invända mot förslaget om att regeringen ger ett uppdrag till Vinnova, eftersom det inte torde ha någon större påverkan på konkurrensen inom byggmaterialindustrin.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit ekonområdet John Söderström.

Rikard Jermsten

John Söderström